

Mit kell tudni az egyszerűsített foglalkoztatásról?

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Efo tv.) az egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt munkaviszonyként határozza meg. Az egyszerűsített foglalkoztatás célja az **átmeneti, idényjellegű és alkalmoszerű** foglalkoztatás elősegítése, illetve az, hogy a munka esedékességéhez és a szezonális igényekhez igazítva kerülhessen sor a munkaviszony létesítésére. Ez az atipikus munkaviszony azonban számos könnyítést biztosít a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján történő munkavégzéshez képest.

Az Efo tv. alapján egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony idénymunkára, - amely magában foglalja a mezőgazdasági és turisztikai idénymunkát -, valamint alkalmi munkára.

I. Az idénymunka

Az Efo tv. fogalomrendszere szerint

Idénymunka: az Mt. 90. § c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő munka. Mezőgazdasági idénymunka esetén az év adott időszakához vagy időpontjához kötődőnek kell tekinteni az olyan munkavégzést is, amely az előállított növény vagy állat biológiai sajátossága miatt végezhető el kizárólag abban az időszakban vagy időpontban.

A munkáltató tevékenysége akkor idényjellegű, ha a munkaszervezéstől függetlenül az év valamely időszakához vagy időpontjához kötődik. Nem feltétel, hogy az évszakok, időjárási jellemzők változása miatt kötődjön a tevékenység egy meghatározott időszakhoz, időponthoz.

Amennyiben a munkavégzés időszakossága részben vagy egészben a munkaszervezés körülményeitől, a megrendelői igények változása miatti eltérő piaci körülményektől függ, a munkavégzés nem minősíthető idénymunkának.

Mezőgazdasági idénymunka: a növénytermesztési, erdőgazdálkodási, állattenyésztési, halászati, vadászati ágazatba tartozó munkavégzés, továbbá a termelő, termelői csoport, termelői szervezet, illetve ezek társulása által a megtermelt mezőgazdasági termékek anyagmozgatása, csomagolása - a továbbfeldolgozás kivételével.

Turisztikai idénymunka: a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényben (a továbbiakban: Ker. tv.) meghatározott kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet folytató munkáltatónál végzett idénymunka.

A mezőgazdasági és turisztikai idénymunka időtartama az egyszerűsített foglalkoztatás keretein belül, azonos felek között nem haladhatja meg egy naptári éven belül a százhusz napot.

Annak nincs akadálya, hogy a munkavállaló több munkáltatóval létesítsen egy éven belül mezőgazdasági, turisztikai idénymunkára jogviszonyt, az időbeli korlátozás (120 nap) az azonos felek között létesített jogviszony időtartamát szűkíti.

A turisztikai idénymunkának csak a Ker. tv.-ben meghatározott kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet folytató munkáltatónál végzett idénymunka tekinthető. A Ker. tv. 2. § 8. pont alapján kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységnek minősül: az idegenvezetői tevékenység, a lovas szolgáltató tevékenység, a szálláshely-szolgáltatási tevékenység, a tartós szálláshasználati szolgáltatási tevékenység, valamint az utazásszervezői és utazásközvetítői tevékenység.

Összefoglalva: az egyik feltétel a munkáltató tekintetében, hogy pl. olyan tevékenységet folytasson, amely megfelel a turisztikai idénymunka feltételének, a másik feltétel, hogy a munka idényjellegű legyen, vagyis amely a nyújtott szolgáltatás természete miatt - a munkaszervezés körülményeitől függetlenül, azaz munkaszervezéssel nem kiküszöbölhető módon - évszakhoz, az év adott valamely időszakához vagy időpontjához kötődik. Ha a két feltétel megvalósul, akkor lehet az Efo tv. szabályait alkalmazni.

Például: Ha a vállalkozás olyan büféket üzemeltet, amelyek csak a nyári hónapokban vannak nyitva, az alkalmazottakkal összefüggésben nem jöhet szóba a turisztikai idénymunka szabályainak alkalmazása, mert a munkáltató tevékenysége nem felel meg a turisztikai idénymunka feltételeinek. De olyan esetben, ha a vállalkozás egész évben szállodai tevékenységet végez, akkor alkalmazhatók az Efo tv. szabályai a turisztikai idény alatt felmerülő többlet munkaerőigény tekintetében.

Fontos azonban, hogy a szállodában a normál, „üzemszerű” működést biztosító személyzet (a megfelelő számú szakács, felszolgáló, szobaasztony, stb.) foglalkoztatása turisztikai idénymunkában nem lehetséges.

Az előzőek alapján egy adott munkakörbe tartozó munkavégzési feladat idényjellege, az összes körülmény vizsgálata alapján dönthető el.

II. Az alkalmi munka

Alkalmi munkának minősül a munkáltató és a munkavállaló között létesített

- összesen legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és
- egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb tizenöt naptári napig, és
- egy naptári éven belül összesen legfeljebb kilencven naptári napig

fennálló határozott időre szóló munkaviszony.

A foglalkoztatás időkorlátja ebben az esetben is az azonos felek közötti jogviszonyra vonatkozik. Ha a munkavállaló több munkáltatóval létesít alkalmi munkaviszonyt, úgy munkáltatónként kell a naptári napok számítását elvégezni.

Egyszerűsített foglalkoztatás keretében egy munkavállaló több munkáltatónál, akár a teljes naptári éven át munkaviszonyban állhat.

Abban az esetben, ha a foglalkoztatásra egyik nap este 22 órától másnap reggel 6 óráig, kerül sor akkor ez 2 foglalkoztatotti napot jelent.

Az alkalmi munka keretében foglalkoztatható személyek számának korlátozása

Az alkalmi munkára irányuló egyszerűsített foglalkoztatás esetén az egyszerűsített munkaviszonyban egy naptári napon legfeljebb foglalkoztatott munkavállalók létszáma - a munkáltatónak a tárgyév első, illetve hetedik hónapját megelőző hat havi, ha a munkáltató ennél rövidebb ideje működik, működésének egész hónapjaira eső átlagos statisztikai létszámát alapul véve - nem haladhatja meg

- a) az Mt. hatálya alá tartozó főállású személyt nem foglalkoztató munkáltató esetén az egy főt,
- b) egy főtől öt főig terjedő munkavállaló foglalkoztatása esetén a két főt,
- c) hattól húsz főig terjedő munkavállaló foglalkoztatása esetén a négy főt,
- d) húsznál több munkavállaló foglalkoztatása esetén a munkavállalói létszám húsz százalékat.

A napi alkalmi munkavállalói létszámkeretet a munkáltató a tárgyév napjaira egyenlőtlenül beosztva is felhasználhatja azzal, hogy, a tárgyévben fel nem használt létszámkeret a következő naptári évre nem vihető át.

Például: Ha egy mezőgazdasági őstermelőnek egy főállású alkalmazottja van, az adóévben 2x365 főt alkalmazhat alkalmi munkavállalóként. Ez a létszámkeret felhasználható úgy, hogy naponta két fő alkalmi munkavállalót foglalkoztat, vagy 730 főt foglalkoztat alkalmi munkavállalóként, de csak egy napon át.

Ha a munkáltató és a munkavállaló

- idénymunkára, vagy
- idénymunkára és alkalmi munkára

létesít egymással több ízben munkaviszonyt, akkor ezen munkaviszonyok együttes időtartama a naptári évben a százhusz napot nem haladhatja meg.

III. A jogviszony létesítése

Az egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszony a munkáltató bejelentési kötelezettségének teljesítésével jön létre. Ha a munkáltató elmulasztja annak teljesítését, akkor az egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszony nem jön létre, a munkavégzésre az általános szabályok az irányadók.

A bejelentés **ügyfélkapus regisztrációt követően**

- elektronikusan az eBEV portálon keresztül, (a18T1042E jelű adatlapon) vagy
- országos telefonos ügyfélszolgálaton keresztül telefonon a 185-ös hívószámon teljesítheti.

Fentieken túl a munkáltató a bejelentési kötelezettségét mobilalkalmazással is teljesítheti.

A bejelentés módosítása, visszavonása

A bejelentés módosítására elektronikusan, vagy telefonon kerülhet sor. Annak nincs jelentősége, hogy a munkáltató bejelentési kötelezettségét eredetileg milyen módon teljesítette.

A bejelentés esetleges visszavonására módosítására a foglalkoztatás bejelentését követő két órán belül, vagy, ha a bejelentésben foglaltak szerint a foglalkoztatás a bejelentés napját követő napon kezdődött, illetve ha a bejelentés egy napnál hosszabb időtartamú munkaviszonyra vonatkozott, a módosítás bejelentés napján délelőtt 8 óráig van lehetőség, ezt követően a munkáltató a közteher-fizetési kötelezettségének köteles eleget tenni.

A foglalkoztatás korlátozása

Ha a munkáltató az előzőekben meghatározott létszám-, időkorlát túllépésével létesít, illetve tart fenn az Efo tv. szerinti munkaviszonyt, akkor attól a naptól, hogy az előzőek szerinti feltételeket a

megszegi, a munkavállalóra nem alkalmazhatja az egyszerűsített foglalkoztatásra vonatkozó kedvező rendelkezéseket.

Ilyen esetben a munkáltatónak az egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott személy utáni személyi jövedelemadó- és járulékfizetési kötelezettségekre az Szja tv. a Tbj. szabályait, valamint a szociális hozzájárulási adóra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmaznia.

Az a munkáltató, aki 300 ezer forintot, vagy ezt meghaladó összegű adó tartozást halmoz fel az 500, 1000, illetve 3000 forint összegű közteher és/vagy szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulás, egészségügyi hozzájárulás, rehabilitációs hozzájárulás, valamint az Szja tv. a munkáltatóra előírt adóelőleg tekintetében, további egyszerűsített foglalkoztatásra nem jogosult mindaddig, míg adó tartozását ki nem egyenlítette.

Az egyszerűsített foglalkoztatással összefüggésben fizetendő közteher

Mezőgazdasági és turisztikai ideny munka esetén 500 forint, alkalmi munka esetén 1000 forint.

Az 500, illetve 1000 forintos közterhet a munkaviszony minden naptári napjára munkavállalónként kell megfizetni.

A közteher megfizetésével

- a munkáltatót

- szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulás, egészségügyi hozzájárulás és rehabilitációs hozzájárulás, valamint az Szja tv.-ben a munkáltatóra előírt adóelőleg-levonási kötelezettség,

- a munkavállalót

- nyugdíjjárulék (tagdíj), egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékfizetési, egészségügyi hozzájárulás-fizetési és személyi jövedelemadóelőleg-fizetési

kötelezettség **nem terheli**.

A munkáltatónak a közteher-fizetési kötelezettségét a tárgyhónapot követő hónap 12-éig:

- a NAV Egyszerűsített foglalkoztatásból eredő közteher befizetések 10032000-06057763 beszédesi számla javára kell teljesíteni.

Az egyszerűsített foglalkoztatott társadalombiztosítási jogállása és jogosultsága

Az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatott természetes személy a társadalombiztosítás rendszerében nem minősül biztosítottnak, a munkavégzésével összefüggésben egyes ellátásokra azonban jogosultságot szerez.

A foglalkoztatása alapján jogosult

- nyugellátásra,
- baleseti egészségügyi szolgáltatásra, valamint
- álláskeresői ellátásra.

A nyugellátás számításának alapja napi 500 forint közteher esetén 1370 forint/nap, napi 1000 forint vagy azt meghaladó közteher esetén 2740 forint/nap.

Egyéb szabályok

Az egyszerűsített foglalkoztatás céljára létesített munkaviszony alapján alapbérként, illetve teljesítménybérként - a meghatározott feltételeknek megfelelően - legalább a kötelező legkisebb munkabér 85%-a, garantált bérminimum esetén 87%-a jár.

Az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelemnek a kifizetett (nettó) munkabér száz százalékát kell tekinteni.

Az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevételből a természetes személynek nem kell jövedelmet megállapítania és személyi jövedelemadó bevallást benyújtania, feltéve hogy az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele nem haladja meg az egyszerűsített foglalkoztatás naptári napjainak száma és az adóév első napján hatályos

a) kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) vagy

b) - ha részére alapbérként, illetve teljesítménybérként legalább a garantált bérminimum 87 százaléka jár - a garantált bérminimum napibérként meghatározott összege 130 százalékának szorzatát (e szorzat a továbbiakban: mentesített keretösszeg).

Amennyiben a természetes személynek a személyi jövedelemadó-bevallási kötelezettségét teljesítenie kell, az adóhatóság közreműködése nélkül elkészített bevallásban vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban jövedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részét kell figyelembe venni.

Bevallási és igazolási kötelezettség

A munkáltató az egyszerűsített foglalkoztatással összefüggő bevallási kötelezettségét az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény havi adó- és járulékbevallásra vonatkozó szabályai szerint havonta - a tárgyhónapot követő hónap 12-éig - a 1808-as bevallásban elektronikusan teljesíti.

Az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatott magánszemély számára a munkáltató olyan bizonylatot köteles kiállítani és a kifizetésekor átadni, amelyből kitűnik a magánszemély bevételeinek teljes összege és jogcíme. A munkáltatónak nem kell összesített igazolást kiadnia a magánszemélynek.

Matlné Kisari Erika

